

Pani
Urszula Zielińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Stanowisko Konfederacji Lewiatan w sprawie negatywnych konsekwencji projektu zmian w rozporządzeniu w sprawie kalkulacji taryf dla ciepła z jednostek kogeneracji

Szanowna Pani Minister,

Konfederacja Lewiatan wyraża głębokie zaniepokojenie negatywnymi skutkami wejścia w życie zapowiadanego projektu rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w ciepło (dalej: „projekt rozporządzenia taryfowego”), opublikowanego dnia 25 marca br. w wykazie prac legislacyjnych Ministra Klimatu i Środowiska, z planowaną datą wydania na 29 kwietnia br.

W opinii Konfederacji Lewiatan proponowane zmiany przyczynią się do pogłębienia strat przedsiębiorstw ciepłowniczych wytwarzających ciepło w kogeneracji. Niestabilna kondycja finansowa może skutkować zaniechaniem lub znacznym opóźnieniem kluczowych decyzji inwestycyjnych, które z jednej strony zaważy na osłabieniu potencjału gospodarczego i konkurencyjności ciepłownictwa systemowego w Polsce, a z drugiej strony – uniemożliwi wywiązanie się z celów pośrednich, koniecznych do osiągnięcia neutralności klimatycznej w 2050 r.

Szczególnie zwracamy uwagę, że przyjęcie proponowanych regulacji stwarza istotne ryzyko, że planowane projekty inwestycyjne nie zostaną zrealizowane. Dalsze pogorszenie sytuacji finansowej przedsiębiorstw ciepłowniczych realizujących inwestycje jest dodatkowo niebezpieczne w świetle zaciągniętych już zobowiązań inwestycyjnych.

Zgodnie z wcześniejszym podejściem Urzędu Regulacji Energetyki, środki generowane w ramach taryf dla ciepła powinny być jedynym z podstawowych źródeł finansowania inwestycji zmierzających do dekarbonizacji sektora. „Przedsiębiorstwa ciepłownicze we wnioskach taryfowych przedkładanych do zatwierdzenia Prezesowi URE ujmują, oprócz

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

kosztów na bieżącą działalność, także koszty inwestycyjne i otrzymują premię za inwestowanie.¹ Jednocześnie należy podzielić pogląd URE², że nie wszystkie koszty związane z transformacją ciepłownictwa mogą być uwzględnione w taryfach i ważne jest udostępnienie innych źródeł finansowania, w tym środków z KPO czy Funduszu Modernizacyjnego.

Branża dostrzega i wielokrotnie sygnalizowała potrzebę zmian w systemie taryfowania ciepła, zmiany te jednak powinny mieć na celu poprawę rentowności przedsiębiorstw ciepłowniczych i zapewnienia odpowiednich środków także na inwestycje. Wcześniejszą, utrzymującą się już od kilku lat nierentowność działalności w kogeneracji potwierdzają oficjalne dane publikowane przez URE. Trwają prace branżowe nad wypracowaniem konkretnych rozwiązań, które pozwolą na poprawę modelu taryfowania dla ciepła. **Potwierdzamy gotowość do włączenia się w merytoryczną dyskusję dotyczącą zmian w systemie taryfowania dla ciepła.**

Uwarunkowania działalności sektora ciepłowniczego w Polsce w kontekście planowanych zmian regulacyjnych zostały przedstawione poniżej.

Ciepłownictwo systemowe w Polsce dysponuje olbrzymim potencjałem. Ciepło systemowe³ wykorzystywane jest do celów grzewczych w ponad 40% gospodarstw domowych (ok. 16 mln odbiorców) w Polsce. W 2022 r. udział ciepła wytwarzanego w jednostkach kogeneracji w całkowitej produkcji ciepła w koncesjonowanych przedsiębiorstwach energetycznych wynosił ponad 62%, co świadczy o znaczącej roli kogeneracji w polskim ciepłownictwie. W związku z pogarszającą się sytuacją finansową jednostek kogeneracyjnych, udział ten jednak systematycznie spada, co jest szczególnie niepokojące. Jednocześnie jednostki kogeneracyjne, dzięki systematycznie prowadzonej dekarbonizacji, charakteryzują się wyraźnie większym zróżnicowaniem paliw, niezbędnych do wytworzenia ciepła niż konwencjonalne ciepłownie – w przypadku kogeneracji jedną trzecią stanowią paliwa inne niż węglowe, w tym 15,3% OZE i 8,8% gaz ziemny. Rozwój sektora i postępująca zmiana struktury wykorzystywanych paliw doprowadziły do znaczącego spadku poziomu emisji szkodliwych substancji do atmosfery, w tym ograniczenia zjawiska niskiej emisji, szczególnie groźnej dla zdrowia ludzkiego. Dalsza konsekwentna transformacja sektora ciepłowniczego w Polsce, szczególnie jednostek wysokosprawnej kogeneracji, przyczyni się zarówno do zapewnienia stabilnych dostaw ciepła do odbiorców końcowych, jak i ochrony jakości powietrza. Zapewnienie

¹ Energetyka ciepła w liczbach 2022, PURE 2023 r.

² Energetyka ciepła w liczbach 2022, PURE 2023 r.

³ Tu i dalej: dane Polskiego Towarzystwa Elektrociepłowni Zawodowych (PTEZ), 2023 r. oraz Izby Gospodarczej Ciepłownictwo Polskie (IGCP), 2023 r.

odpowiedniego poziomu przychodów z wytwarzania ciepła w jednostkach kogeneracji jest szczególnie istotne dla zachowania bezpieczeństwa dostaw ciepła do odbiorców w okresie transformacji energetycznej. Warto nadmienić, iż w roku 2022 rentowność brutto dla źródeł wytwarzających ciepło w kogeneracji kształtuje się na poziomie minus 38,11 proc, a od 2019 roku utrzymuje się na poziomie ujemnym⁴. Ciepłownictwo systemowe wykorzystujące kogenerację dysponuje olbrzymim potencjałem ekonomicznym oraz ekologicznym w perspektywie średnio- i długoterminowej.

Dekarbonizacja tworzy szanse, ale też wyzwania. Kierunek transformacji ciepłownictwa systemowego został nakreślony przez pakiet legislacyjny Fit for 55, który m.in. podkreśla istotną rolę efektywnych systemów ciepłowniczych w obniżeniu emisji sektora budynków, promuje wykorzystanie OZE i ciepła odpadowego oraz określa znaczenie wysokosprawnej kogeneracji w definicji efektywnych energetycznie systemów aż do 2045 r. Dekarbonizacja ciepłownictwa to jednak nie tylko szanse, ale też liczne wyzwania, związane z obraniem właściwej strategii w niepewnych warunkach regulacyjnych i makroekonomicznych, przy konieczności poniesienia olbrzymich nakładów finansowych. Według szacunków PTEZ w perspektywie do 2040 r. poziom inwestycji w ciepłownictwie systemowym może osiągnąć wartość nawet 418 mld złotych⁵. Część wydatków kapitałowych będzie mogła być pokryta z dostępnych programów wsparcia finansowego dla energetyki i ciepłownictwa, w ramach m.in. Funduszu Modernizacyjnego, Funduszy Europejskich czy Krajowego Planu Odbudowy. Wnioskowanie o dofinansowanie wymaga jednak przewidywalności otoczenia legislacyjnego, która ułatwi podejmowanie inwestycji o długofalowych skutkach, a także konieczności sprawnego podejmowania decyzji w związku z ograniczonym czasem na realizację przedsięwzięć (jak w przypadku KPO, gdzie inwestycje muszą być zakończone do połowy 2026 r.).

Zmiana mechanizmu kalkulacji taryf uproszczonych dla ciepła spowoduje konieczność modyfikacji założeń przyjętych w procesach inwestycyjnych, co tworzy ryzyko pogorszenia warunków ekonomicznych i opóźnień w realizacji projektów. To zaś będzie prowadzić do ograniczenia dostępności systemów wsparcia. Tymczasem warto przypomnieć, że do podstawowych przesłanek wprowadzenia metody uproszczonej dla kogeneracji należało zagwarantowanie przychodów pozwalających na rozwój źródeł kogeneracyjnych. Każdorazowa zmiana rozporządzenia taryfowego powinna zatem uwzględniać potrzeby finansowe sektora związane z transformacją i utrzymaniem rentowności.

⁴ Energetyka ciepła w liczbach 2022, PURE 2023 r.

⁵ Ocena wpływu rozstrzygnięć unijnego pakietu „Fit for 55” na transformację sektora ciepłownictwa systemowego w Polsce, raport Polskiego Towarzystwa Elektrociepłowni Zawodowych, 2023 r.

Dodatkowy współczynnik pogorszy warunki prowadzenia działalności. Wprowadzany w projekcie rozporządzenia taryfowego współczynnik redukcyjny „R” w metodzie uproszczonej kształtowania taryf ma z założenia doprowadzić do urealnienia ceny referencyjnej, aby ograniczyć wpływ bezwładności kosztów przenoszonych w średnich cenach ciepła wytworzonego w ciepłowniach. Zwracamy jednak uwagę, że dokładnie tę samą funkcję pełnią wskaźniki referencyjne dla jednostek kogeneracji, publikowane przez Prezesa URE do zastosowania w taryfach zatwierdzanych po 31 marca każdego roku. W bieżącym roku wskaźniki referencyjne, określone na poziomach od 0,54 (dla oleju opałowego) do 0,86 (dla OZE), po raz pierwszy w historii są tak niskie, że nie przekraczają poziomu 1,0 niezależnie od rodzaju paliwa wykorzystywanego w instalacji. Korekta o dodatkowy współczynnik redukcyjny, która *de facto* oznacza spadek ceny referencyjnej, negatywnie wpłynie na rentowność i zdolność inwestycyjną przedsiębiorstw, które i tak w ostatnich latach uległy znacznemu pogorszeniu wskutek drastycznego wzrostu cen paliw i niemożności ich odzwierciedlenia w taryfie uproszczonej. Koncepcja podwójnego wskaźnika budzi wątpliwości również z perspektywy zakresu działania Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, określonego w art. 23 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne. Z przepisów jasno wynika, że do zadań Prezesa URE należy m.in. ustalanie wskaźnika referencyjnego stosowanego przy obliczaniu planowanych przychodów ze sprzedaży ciepła przyjmowanych do kalkulacji cen i stawek opłat w taryfie dla ciepła dla jednostek kogeneracji. Publikacja dodatkowego wskaźnika referencyjnego „R” przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska stanowi co do zasady podważenie władztwa Prezesa URE w przedmiotowym zakresie.

W efekcie Konfederacja Lewiatan uznaje propozycję zastosowania dodatkowego współczynnika „R” za nieuzasadnioną i postuluje odstąpienie od dalszego procedowania projektu rozporządzenia w oparciu o tę koncepcję.

Jednocześnie eksperci Konfederacji Lewiatan deklarują pełne wsparcie we wspólnym wypracowaniu rozwiązań legislacyjnych, które z jednej strony pozwolą uwzględnić wielkość oczekiwanych nakładów inwestycyjnych do transformacji ciepłownictwa w Polsce, z drugiej zaś – zapewnią ochronę dla odbiorców ciepła przed nieuzasadnionymi podwyżkami cen, w szczególności odbiorców dotkniętych ubóstwem energetycznym.

W przypadku jakichkolwiek pytań dotyczących przedmiotowej kwestii, bardzo proszę o kontakt z p. Pauliną Grądzik, Ekspertką ds. Energetyki i Legislacji Departamentu Energii i Zmian Klimatu Konfederacji Lewiatan, e-mail: pgradzik@lewiatan.org; tel. kom. 660 425 981.

Z poważaniem

Maciej Witucki
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Do wiadomości:

– Pan Rafał Gawin – Prezes Urzędu Regulacji Energetyki